

Täysistunto

Torstai 16.11.2023 klo 16.00—20.49

2.5. Suullinen kysymys lapsiin kohdistuvien leikkausten perumisesta (Sofia Virta vihr)

Suullinen kysymys SKT 60/2023 vp

Suullinen kyselytunti

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Siirrymme seuraavaan kysymykseen. — Edustaja Virta.

Keskustelu

16.53 **Sofia Virta vihr:** Arvoisa puhemies! Haluan uskoa, että jokainen tässä salissa on samaa mieltä siitä, että yhdenkään lapsen ei pitäisi kasvaa köyhyydessä. Me tiedämme, miten lapsena koettu köyhyys voi näyttäytyä arjen turvattomuutena, toteutumattomina harrastuksina, kaveriporukan ulkopuolelle jäämisenä tai esimerkiksi siinä, että joutuu kantaamaan vastuuta vanhemmistaan ja perheensä tilanteesta. Suomi on ollut ylpeydellä ja yhdessä maa, jossa heikoimmista pidetään aina huolta. [Ben Zyskowicz: Ja on edelleen!] On huolestuttava kehitys, että nyt tuntuu olevan ok lisätä lapsiperheköyhyyttä.

Tällä viikolla SOSTEn uudet laskelmat osoittivat, että hallituksen kaavailemien päätösten myötä 68 000 suomalaista putoaa pienituloisuuteen ja 17 000 lasta köyhyysrajan alapuolelle. Nämä eivät ole vain lukuja — jokaisen luvun takana on lapsi ja jonkun lapsuus. Lapset ja nuoret eivät voi vaikuttaa omaan tilanteeseensa, ja on aivan turhaa hallituksen kertoa leikkaavansa vain aktiiviväestöltä. Te leikkaatte lapsilta, te syvennätte lapsiköyhyyttä. Nämä päätökset heijastuvat myös pitkälle eteenpäin. Vetoankin hallitukseen, että perukaa nämä sosiaaliturvaleikkaukset, jotka osuvat lapsiin.

Ja kysyisin arvon ministeri Grahn-Laasoselta: aikooko hallitus muuttaa toimiaan [Puhemies koputtaa] nyt jälleen, kun on saatu uusia laskelmia, miten kovat nämä vaikutukset lapsille tulevat olemaan?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Ministeri Grahn-Laasonen.

16.54 **Sosiaaliturvaministeri Sanni Grahn-Laasonen** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Ja kiitän myös tästä kysymyksestä. Tänäpäin on puhuttu tärkeimmistä asioista: ensin turvallisuudesta, sitten taloudesta, jolla ylläpidetään turvaverkkoja, ja nyt tulevaisuudesta eli meidän lapsistamme.

Hallituksen tavoitteena on torjua lapsiperheköyhyyttä ja vahvistaa perheiden taloutta ja toimeentuloa vahvistamalla työllisyyttä eli sitä, että yhä useampi äiti ja isä työllistyisi [Välihuutoja vasemmalta] ja perheet nousisivat lapsiperheköyhyydestä. Se on hallituksen työn linja ja meidän vahva tavoitteemme. [Suna Kymäläinen: Keinot väärät, jos lisääntyy köyhyys!]

Pöytäkirjan asiakohta PTK 57/2023 vp

Yksistään näiden voimaan astuvien budjettilakien, joita nyt eduskunnan käsissä on, vaikutusten arvioidaan olevan lähivuosille jopa 65 000 uutta työllistä. Siellä on joukossa paljon äitejä ja isiä. [Ben Zyskowicz: Oliko ne SOSTEn laskelmissa?] — SOSTEn eli järjestöjen laskelmiin on tutustuttu. Ne ovat hyvin lähellä yhteisvaikutusarvioita, jotka hallitus on toimittanut virkavastuulla valmisteltuina eduskunnalle, mutta näiden laskelmien kohdalla on tärkeää huomioda, että näissä ei ole huomioitu työllisyysvaikutuksia, ja se on oleellinen asia. Eli kun meillä on tiedossa virka-arviolla 65 000 uutta työllistä, siellä on joukossa paljon työllistyviä äitejä ja isiä. Näitä ei huomioda näissä laskelmissa, jotka siinä muuten ovat kyllä ansiokkaasti laaditut.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Nyt pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksen, painamaan V-painiketta ja nousemaan seisomaan. — Edustaja Virta.

16.55 Sofia Virta vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! En voi malttaa olla esittämättä huoltani siitä, että kaikki vanhemmat eivät tule työllistymään ja osa heistä, joilta te leikkaatte, on jo töissä, joten toivottavasti kannatte sen riskin, että nämä lapset todellisuudessa putoavat köyhyyteen. [Ben Zyskowicz: Entäs ne kymmenettuhannet, jotka työllistyvät?]

Mutta on hyvä, että hallitus pyrkii nostamaan oppimistasoa. On todella tärkeää, että hallitus haluaa panostaa esimerkiksi koulutukseen ja linjaa, että kaikilla pitäisi olla taustastaan riippumatta tasa-arvoiset mahdollisuudet opiskella ja tavoitella unelmiaan — niin pitääkin olla. Valitettavasti olen huolissani, että kaikki keinot eivät vie tähän suuntaan. Suomalaiset pitkittäistutkimukset nimittäin osoittavat, että nimenomaan se lapsuudessa koettu köyhyys on juuri yhteydessä heikkoon koulumenestykseen. Tutkimukset osoittavat, että esimerkiksi perheen saama pitkäaikainen toimeentulotuki yhdistyy viisinkertaiseen riskiin jäädä ilman toisen asteen tutkintoa, kolminkertaiseen riskiin jäädä työelämän ja koulutuksen ulkopuolelle. Toivon, että olette myös perehtyneet esimerkiksi Pelastakaa Lapset ry:n hiljattain julkaistuun Lapsen ääni -tutkimukseen, jossa osoitetaan, että näillä lapsilla, joilla on perheessä köyhyyttä, on nimenomaan haasteita jaksaa ja pärjätä siellä koulussa. Kysynkin asiasta vastaavalta ministeriltä: Miksi te ette ota näitä suomalaisia tutkimuksia tosisanne? Miksi te nojaatte oletukseen, että oppimistulokset voisivat nousta [Puhemies koputtaa] tilanteessa, jossa samalla lisätään lapsiperheköyhyttä?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Ministeri Grahn-Laasonen.

16.57 Sosiaaliturvaministeri Sanni Grahn-Laasonen (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Me tässä totesimme opetusministerin kanssa vähän yhdestä suusta, että hallituksella on keinovalikoimaa, jolla pyritään vahvistamaan sitä, että jokaisella lapsella on vahvat oppimisen edellytykset, tasa-arvoiset mahdollisuudet ihan lähtien varhaiskasvatuksesta, peruskouluun tehtävistä erittäin mittavista pysyvistä menolisäyksistä, siis 200 miljoonalla eurolla. [Ben Zyskowicz: Koulutuksen kunnianpalautus!] Pyrimme vahvistamaan niitä.

Minä uskon hyvin vahvasti siihen, että, samalla tavalla kuin turvallisuudesta, josta aiemmin puhuttiin, tässä salissa on vahva tahto ja ymmärrys sille, että me haluamme rakentaa meidän lapsille kestävästä tulevaisuutta. Se on myös meidän talousohjelma. Hallituksen talousohjelman ja tämän velkaantumisen torjumisen tärkeimpiä päämääriä on se, että me pe-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 57/2023 vp

lastamme hyvinvointiyhteiskunnan huomisen ja ne palvelut, joita pidämme arvokkaina, koulutus tärkeimpänä. Meillä on lastensuojelulain kokonaisuudistus hallituksen työlistalla ja monia muita uudistuksia, joilla pyritään vahvistamaan työllisyyden vahvistumisen ohel-la, mikä vaikuttaa perheiden talouteen, myös palveluja, joilla pystytään näiden kaikkein heikoimpien tilanteessa tulemaan avuksi ja auttamaan näissä tilanteissa. Se on vahva tah-totila, jonka uskon yhdistävän tätä salia. [Oikealta: Näin se menee!]

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Hopsu.

16.58 **Inka Hopsu vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallitus tosiaan sanoo yrittävänsä nostaa Suomen osaamistasoa ja linjaa ohjelmassaan, että jokaisella tulee olla taustasta ja varallisuudesta riippumatta tasa-arvoiset mahdollisuudet kouluttautua ja saa-vuttaa omia unelmiaan. Mutta kuten tässä jo edellä todettiin, tutkimukset kertovat toista. Lapsuudessa perheen saama pitkäaikainen toimeentulotuki yhdistyy tutkimuksessa viisin-kertaiseen riskiin jäädä ilman toisen asteen tutkintoa ja kolminkertaiseen riskiin jäädä työ-elämän ja koulutuksen ulkopuolelle. Tänään Yle kertoi postinumeroselvityksistä, että mei-dän postinumerot kertovat itse asiassa enemmän tietoa kuin meidän kuntien vertailu. Tästä oikeastaan haluaisin kysyä: mitä hallitus aikoo tehdä kuntien sisäiselle segregaatiolle, joka etenkin kaupungeissa vahvistuu tällä hetkellä? Tämä olisi erityisesti kuntaministerille suunnattu kysymys. [Eveliina Heinäluoma: Hyvä kysymys, segregaatio pahenee!]

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Ministeri Ikonen.

16.59 **Kunta- ja alueministeri Anna-Kaisa Ikonen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa pu-hemies! Tämä on erittäin tärkeä kysymys. Segregaatio on asia, joka nousee varmasti eri-tyisesti kaupungeissa tällä hetkellä esille. On selvää, että ensinnäkin kaupunkisuunnittelu on sellainen väline, jolla siihen voi vaikuttaa. Esimerkiksi MAL-sopimuksia ollaan tällä hetkellä neuvottelemassa kaupunkien kanssa. On todella tärkeätä, että haetaan sellaisia kaupunkisuunnittelun keinoja, joilla pidetään huoli, että mikään alue ei muutu heikom-maksi kuin toinen. [Eveliina Heinäluoman välihuuto]

Toinen ulottuvuus tässä asiassa on varmasti myöskin ihan tämmöinen kasvuympäristö: varhaiskasvatus, perusopetus. Meillä on perusopetukseen ja varhaiskasvatukseen tasa-ar-voraha, jolla tasataan myöskin niin, että jokaisen koulun pitäisi olla hyvä koulu käydä. Haemme monenlaisilla tavoilla tähän segregaatioon niitä keinoja, joilla voimme viedä asiaa eteenpäin, ja tästä käymme myöskin kaupunkien kanssa erilaisilla sopimusmenette-lyillä neuvotteluja, että saamme tuettua heidän työtään.

Kysymyksen käsittely päättyi.